

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН ПРОФЕСІЙНОГО ЦИКЛУ

Ключові слова: критичне мислення, сучасні технології, тренери, професійна підготовка, цифрові платформи, кейс-метод, проблемне навчання, дискусійні методи.

У сучасному освітньому середовищі розвиток критичного мислення є однією з ключових компетенцій майбутніх тренерів. В умовах швидкого розвитку спортивної науки та методики підготовки спортсменів майбутні фахівці повинні не лише засвоювати теоретичні знання, а й критично оцінювати інформацію, формувати власні погляди та адаптуватися до змін. Використання сучасних технологій у навчальному процесі сприяє ефективному розвитку критичного мислення студентів, допомагаючи їм краще аналізувати різні аспекти тренерської діяльності, ухвалювати обґрунтовані рішення та розвивати інноваційний підхід у своїй професійній діяльності [1].

Розвиток критичного мислення майбутніх тренерів можливий завдяки застосуванню різноманітних освітніх підходів, серед яких одним із найефективніших є проблемне навчання. Цей підхід стимулює студентів до самостійного пошуку рішень, аналізу різних точок зору та формування власного обґрунтованого висновку. Завдяки роботі над проблемними питаннями та дослідженню реальних випадків із тренерської практики студенти вчаться комплексному підходу до розв'язання професійних завдань.

Ще одним важливим методом є метод кейс-стаді, що дозволяє аналізувати реальні ситуації з тренерської практики, оцінювати альтернативні варіанти вирішення проблем та прогнозувати наслідки прийнятих рішень. Завдяки цьому майбутні тренери не лише вчаться знаходити рішення, а й формують навички стратегічного планування та прогнозування.

Дискусійні методи також відіграють значну роль у розвитку критичного мислення. Дебати, круглі столи та дискусії сприяють активному обміну думками, розвитку аргументованого мислення та вдосконаленню комунікативних навичок. Участь у дискусіях дозволяє студентам глибше розуміти складні питання спортивної науки, оцінювати різні підходи та формувати власні позиції [2, 3].

Значну роль у розвитку критичного мислення відіграє використання цифрових технологій. Сучасні платформи для інтерактивного навчання, онлайн-курси, віртуальні симуляції та тестові програми сприяють самостійному критичному аналізу матеріалу та глибшому розумінню теми. Вони дозволяють студентам отримувати зворотний зв'язок, аналізувати свої помилки та покращувати навички критичного аналізу інформації.

Сучасні освітні технології дозволяють значно покращити процес формування критичного мислення серед студентів. Одним із найбільш ефективних інструментів є онлайн-платформи для інтерактивного навчання, такі як Coursera, EdX, Moodle. Вони забезпечують доступ до якісного навчального контенту, що включає відеолекції, тести,

інтерактивні вправи, сприяючи самостійному аналізу матеріалу. Використання таких платформ допомагає студентам формувати навички аналізу та оцінки інформації, що є ключовими у розвитку критичного мислення.

Гейміфікація навчального процесу є ще одним дієвим методом, який сприяє підвищенню мотивації студентів. Використання елементів гри, таких як квести, вікторини, симулятори, дозволяє активізувати пізнавальну діяльність студентів і стимулює їх до пошуку нестандартних рішень. Завдяки інтерактивним завданням студенти вчаться аналізувати ситуації, прогнозувати наслідки своїх рішень та вдосконалювати навички прийняття рішень у тренерській діяльності.

Ще однією важливою технологією є розвиток медіаграмотності, що включає аналіз інформації з різних джерел. Включення в навчальний процес завдань з аналізу медійних джерел допомагає студентам навчитися відрізняти достовірну інформацію від маніпулятивної, що є вкрай важливим у сучасному світі, насиченому інформаційним потоком.

Віртуальна та доповнена реальність (VR/AR) також мають великий потенціал у розвитку критичного мислення. Використання VR-технологій у навчальному процесі дозволяє моделювати складні тренувальні ситуації, аналізувати їх у безпечному середовищі та приймати обґрунтовані рішення. Це дає можливість майбутнім тренерам випробовувати різні методи та підходи без ризику для спортсменів.

Для ефективного впровадження сучасних технологій у навчальний процес необхідно забезпечити підготовку викладачів до використання цифрових технологій та інтерактивних методів навчання. Викладачі повинні володіти навичками роботи з новітніми освітніми платформами та вміти впроваджувати інноваційні методики в освітній процес [1, 3].

Розробка навчальних програм із урахуванням новітніх методик розвитку критичного мислення є ще одним важливим кроком. Навчальні матеріали повинні включати інтерактивні завдання, кейси, симуляції, що сприятимуть активному розвитку мислення студентів.

Забезпечення технічної бази також є необхідною умовою ефективного навчання. Доступ до сучасних навчальних платформ, симуляторів, мультимедійних ресурсів дозволить студентам отримувати якісну освіту та розвивати навички критичного аналізу.

Оцінювання результатів навчання повинно ґрунтуватися на практичних завданнях, тестах та проєктній діяльності, що дозволить оцінити рівень сформованості критичного мислення у студентів та їхню здатність застосовувати отримані знання на практиці.

Розвиток критичного мислення у майбутніх тренерів є важливим елементом їхньої професійної підготовки. Використання сучасних технологій у навчальному процесі значно підвищує ефективність формування цієї компетенції. Інтеграція проблемного навчання, цифрових платформ, кейс-методів та віртуальних симуляцій сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних до аналітичного мислення, самостійного прийняття рішень та ефективного управління тренувальним процесом. Тільки комплексний підхід до навчання може забезпечити всебічний розвиток майбутніх тренерів та їхню готовність до викликів професійної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Олійник Т.О. Курс «Критичне мислення» для студентів та викладачів університетів. *Педагогіка та психологія*. 2002. № 22. С. 135–139.
2. Олійник Т.О. Дослідження як складова технології критичного. *Педагогіка та психологія*. 2001. № 18. С. 54–59.
3. Пометун О. Критичне мислення як педагогічний феномен. *Український Педагогічний журнал*. 2018. №2. С. 89–98.

Владислав ДРОБАХА,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ВОЛЕЙБОЛУ ДЛЯ КОМПЛЕКСНОГО РОЗВИТКУ ШКОЛЯРІВ: ВПЛИВ НА ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНУ ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ

Ключові слова: волейбол, школярі, комплексний розвиток, здоров'я, фізична підготовленість, фізичні якості, функціональні системи, постава, психоемоційний стан.

Сучасне суспільство висуває високі вимоги до рівня здоров'я та фізичної підготовленості підростаючого покоління. Низька рухова активність, збільшення часу, проведеного за гаджетами, незбалансоване харчування та стреси негативно впливають на фізичний і психічний розвиток школярів. У цьому контексті особливої актуальності набуває пошук ефективних засобів фізичного виховання, які б сприяли не лише розвитку фізичних якостей, але й зміцненню здоров'я, формуванню позитивних особистісних рис та підвищенню інтересу до занять спортом [1].

Одним із таких засобів є волейбол – командний вид спорту, що володіє значним потенціалом для комплексного розвитку школярів. Заняття волейболом передбачають різноманітні рухові дії, залучення різних груп м'язів, розвиток швидко-силових якостей, витривалості, спритності, координації рухів та гнучкості. Крім того, волейбол сприяє формуванню комунікативних навичок, вміння працювати в команді, стратегічного мислення та емоційної стійкості.

Метою дослідження є обґрунтування теоретико-методологічних основ застосування волейболу для комплексного розвитку школярів, аналіз його впливу на здоров'я та фізичну підготовленість учнів.

Застосування волейболу в фізичному вихованні школярів ґрунтується на загальнодидактичних принципах навчання та виховання, а також на специфічних принципах спортивної підготовки. До основних теоретико-методологічних засад належать: принцип всебічного розвитку особистості, де заняття волейболом спрямовані на гармонійний розвиток фізичних, розумових, моральних та вольових якостей школярів; принцип оздоровчої спрямованості, де пріоритетним є зміцнення здоров'я учнів, підвищення функціональних можливостей організму, профілактика захворювань та травматизму; принцип доступності та індивідуалізації полягає в тому,